

1. Referentie

Referentie	Goedseels, E., Vettenburg, N. & Walgrave, L. (2000). Vrienden en vrije tijd. In H. De Witte, J. Hooge & L. Walgrave (Eds.), <i>Jongeren in Vlaanderen: gemeten en geteld. 12- tot 18-jarigen over hun leefwereld en toekomst</i> (pp.149-184). Leuven: Universitaire Pers.
Taal	Nederlands
ISBN	90 5867 085 6
Publicatievorm	Boek

2. Abstract

Het onderzoek werd gevoerd door onderzoekers verbonden aan de Katholieke Universiteit Leuven. Het onderzoek werd gevoerd door Eef Goedseels (onder leiding van Prof. L. Walgrave en Prof. N. Vettenburg), Lieve Decaluwé, Wendy Mertens (onder leiding van Prof. J. Van Damme), Jeannine Hooge en Jan Vandoorne (onder leiding van Prof. H. De Witte). Het doel van het onderzoek is een inventaris te maken van de subjectieve leefwereld van jongeren. In dit onderzoeksrapport tracht men na te gaan hoe jongeren in Vlaanderen tussen 12 en 18 jaar hun vrije tijd en omgang met vrienden beleven. De bijdrage maakt deel uit van een reader die rapporteert over een platformonderzoek dat een referentiekader wil bieden voor iedereen die wil weten hoe het met 'de' jeugd in Vlaanderen gesteld is.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Vrienden, vrije tijd, vrijetijdsbeleving, vrijetijdscultuur

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Vlaamse Gemeenschap, Impulsprogramma Humane Wetenschappen
Onderzoeker(s)	Eef Goedseels, Prof. Dr. Nicole Vettenburg & Prof. Dr. Lode Walgrave OG/JC Faculteit Rechtsgeleerdheid K.U.Leuven Hooverplein 10 3000 Leuven Tel: 016/ 32 53 00 Fax: 016/ 32 54 63 http://www.law.kuleuven.ac.be/ogjc/nl/index.html

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Hoe is de houding en de beleving van jongeren tussen de 12 en de 18 jaar over vrije tijd en vrienden. Welke variabelen beïnvloeden deze gegevens? Brenge jongeren veel tijd door met vrienden en dit vooral in de vrije tijd? Is er een verschil tussen jongens en meisjes, tussen jongeren uit verschillende klassen, uit verschillende onderwijsvormen? Is er individualisering en/of commercialisering duidelijk zichtbaar? Nemen jongeren nog deel aan het georganiseerde verenigingsleven?
-----------------	--

	Hoe zit het met het koopgedrag van jongeren? Lezen jongeren wel eens de krant? Kijken zij veel televisie?
Hypothesen	De beleving van jongeren wordt beïnvloed door de levensomstandigheden waarin jongeren opgroeien, zoals de sociaal-culturele context en de materiële context.

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwantitatief, interdisciplinair platformonderzoek met gestratificeerd tweetrapssteekproefdesign Er wordt gebruik gemaakt van schriftelijke vragenlijsten, verschillende volgorde van de vragenblokken, open antwoorden.
Onderzochte groep	Leerlingen uit het gewoon voltijds secundair onderwijs in Vlaanderen. Bijna 5000 jongeren tussen 12 en 18 jaar werden bevraagd. Ongeveer evenveel jongens als meisjes. Het ASO telt 27.1 %, KSO telt 1.2 %, TSO telt 21.2 % en BSO telt 18.5 %. De leerlingen zijn vrij gelijkmatig verdeeld over de diverse leerjaren van het secundair onderwijs (het zevende jaar uitgezonderd). Met betrekking tot de leeftijd werd gewerkt met leeftijdscategorieën, namelijk de 11-12 jarigen, de 13-14 jarigen, de 15-16 jarigen, de 17-18 jarigen en de 18-plussers. Voor afkomst werd een tweedeling gehanteerd, met name van Belgische afkomst en van niet –Belgische afkomst. Voor de onderwijsvorm werd een onderscheid gemaakt tussen de onderbouw (eerste graad) en de bovenbouw (tweede en derde graad). In de onderbouw hebben we A en B, in de bovenbouw ASO, BSO en TSO. Voor het bestuderen van de samenhang met onderwijsvorm werd telkens gecontroleerd voor leeftijd en geslacht. Voor het bepalen van de sociaal-economische status, wordt vooral gebaseerd op het opleidingsniveau van vader/moeder.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Met wie	Vrienden zijn voor jongeren heel belangrijk. Jongeren zeggen heel wat vrienden te hebben, die ze dagelijks of bijna dagelijks ontmoeten. Daarnaast zijn ook broers, zussen, ouders of zelfs huisdieren belangrijke vrijetijdsgezellen.
Waar	Vrienden ontmoeten gebeurt vaak op school, maar ook thuis, op café, in de sportvereniging of gewoon op straat. Heel wat jongeren brengen hun vrije tijd vooral thuis door of even vaak thuis als buitenshuis.
Wat	Hoewel het niet altijd de meest geliefde activiteit is, brengen heel wat jongeren veel vrije tijd door voor de televisie. Vrienden bezoeken, sporten en computeren behoren ook tot de meest geliefde vrijetijdsactiviteiten. Ook het beluisteren en maken van muziek is bij vele jongeren zeer in trek. Daarnaast zijn vele jongeren lid van een vereniging, vaak een sportvereniging. Slechts een minderheid van de Vlaamse jongeren leest dagelijks een krant. Ook het journaal op TV spreekt jongeren niet echt aan, vooral films en feuilletons genieten de voorkeur.
Kost	De meeste jongeren beschikken over eigen geld dat ze vrij kunnen besteden . Geld wordt in de eerste plaats gespaard. Er wordt ook heel wat geld uitgegeven aan muziek, uitgaan, snoep, kleding en uiterlijk.
Alcohol, sigaretten en drugs	Meer dan de helft van de jongeren zegt het afgelopen jaar nooit een sigaret gerookt te hebben. Een meerderheid van de jongeren dronk het afgelopen jaar nooit meer dan 6 pinten op een avond. Een kleine minderheid deed dit wekelijks of dagelijks. Door heel weinig jongeren werden pep- en/of slaapmiddelen genomen.
Sekseverschillen	Meer jongens dan meisjes zeggen hun vrije tijd buitenshuis en in groep door te brengen. Jongens zeggen zich ook meer bezig te houden met computeren en sporten. Meer meisjes lezen een boek, nemen deel aan culturele activiteiten of gaan winkelen.
Verschillen volgens afkomst	Jongeren van niet-Belgische afkomst verschillen niet zo heel erg van jongeren van Belgische afkomst wat hun vrijetijdsbesteding betreft.
Verschillen	Meer jongeren uit het ASO nemen deel aan het georganiseerde verenigingsleven en zeggen

volgens onderwijsvorm	hun vrije tijd vooral thuis door te brengen. Meer jongeren uit het BSO en TSO zeggen hun vrije tijd vooral buitenshuis door te brengen.
Verschillen volgens opleidingsniveau van de ouder(s)	Naarmate het opleidingsniveau stijgt, stijgt de participatie aan het verenigingsleven, maar daalt het café- en dancingbezoek.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Goedseels, E. (2001). Tieners en hun vrije tijd ' in cijfers gegoten' . Bond van grote en jonge gezinnen (Ed.) *Gezinsbeleid in Vlaanderen*, 30, 3, pp.3-10.

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

Vrienden zijn voor jongeren heel belangrijk. Jongeren zeggen dan ook heel wat vrienden te hebben, die ze dagelijks of bijna dagelijks ontmoeten. Heel wat tijd wordt samen op de schoolbanken doorgebracht, maar vrienden ontmoeten elkaar ook thuis, op café, in de sportvereniging of gewoon op straat.

Heel wat jongeren brengen hun vrije tijd vooral thuis door of even vaak thuis als buitenshuis. Het zijn vooral vrienden met wie jongeren hun vrije tijd doorbrengen. Maar ook broers, zussen, ouders of zelfs huisdieren zijn belangrijke vrijetijdsgezellen. Hoewel het niet altijd de meest geliefde activiteit is, toch brengen heel wat jongeren veel van hun vrije tijd voor de televisie door. Vrienden bezoeken, sporten en computeren behoren eveneens tot de meest geliefde vrije-tijdsactiviteiten. Ook het beluisteren en maken van muziek is bij veel jongeren zeer in trek. Muziek blijkt dan ook één van de hoofdredenen waarom jongeren zich tot een welbepaalde stijl aangetrokken voelen. Vooral house en techno zijn zeer populair onder de jongeren. Naast deze eerder individuele vormen van vrijetijdsbesteding zien we toch dat heel wat jongeren in Vlaanderen lid zijn van een vereniging. Vooral de sportvereniging is zeer populair. De meeste jongeren beschikken over eigen geld dat ze vrij kunnen besteden. Geld wordt in de eerste plaats gespaard. Er wordt ook heel wat geld uitgegeven aan muziek, uitgaan, snoep, kleding en uiterlijk. Slechts een minderheid van de jongeren leest dagelijks een krant. Ook het journaal op TV spreekt jongeren niet echt aan. Vooral films en feuilletons genieten de voorkeur. Tot slot zegt meer dan de helft van de jongeren in Vlaanderen het afgelopen jaar nooit een sigaret gerookt te hebben. Een meerderheid van de jongeren dronk het afgelopen jaar nooit meer dan zes pinten op een avond. Een kleine minderheid deed dit wekelijks of dagelijks. Door heel weinig jongeren werden pep- en/of slaapmiddelen genomen.

Beleven alle jongeren hun vrije tijd op dezelfde manier? Of zijn er met betrekking tot de vrijetijdsbesteding van jongeren duidelijke klasse- en seksegebonden patronen te onderkennen? Uit ander onderzoek is reeds gebleken dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen jongens en meisjes wat hun vrijetijdsbesteding betreft. Ook in dit onderzoek komt men tot gelijkaardige resultaten. Zo zeggen meer jongens dan meisjes hun vrije tijd buitenshuis en in groep door te brengen. Meer meisjes daarentegen brengen hun vrije tijd thuis door. Jongens zeggen zich in hun vrije tijd meer bezig te houden met sporten en computeren. Meer meisjes lezen een boek, nemen deel aan culturele activiteiten of gaan winkelen. Jongeren van niet-Belgische afkomst verschillen niet zo heel erg van jongeren van Belgische afkomst wat hun vrijetijdsbesteding betreft. Jongeren uit verschillende onderwijsvormen blijken hun vrije tijd op een andere manier door te brengen. Meer jongeren van het ASO nemen deel aan het georganiseerde verenigingsleven en zeggen hun vrije tijd vooral thuis door te brengen. Meer jongeren van het BSO en TSO zeggen hun vrije tijd vooral buitenshuis door te brengen. Naargelang het opleidingsniveau van de vader en/of de moeder zijn er duidelijk andere vrijetijdspatronen te onderkennen. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, stijgt de participatie aan het verenigingsleven, maar daalt het café- en dancingbezoek. De onderzoekers zouden kunnen besluiten dat ondanks een aantal algemene tendensen als individualisering, commercialisering en mediatisering van de vrije tijd, er toch moeilijk kan gesproken worden van een 'egale' vrijetijdscultuur bij onze Vlaamse jeugd. Met betrekking tot de vrijetijdsbesteding blijven er met andere woorden een aantal klasse- en seksegebonden patronen bestaan.